

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Altare Thymiamatis describitur, eiúsque mysterium explicatur. Sectio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

ratione, ac passionum mortificatione ortum habet: à qua nunquam cessandum est, sed conseruandus perpetuo ignis in altari holocausti propter continuam carnis tyrannidem, quæ etiam debet continuo bello, & conflictu coerceri. Quare qui orationi vacare studet non incumbens mortificationi, perinde facit, atque si sine igne aromata vellet incendere,

Craticula confecta in modum retis varia mortificationem, & macerationum genera inuicem connexarum, & in modum Crucis, quæ etiam mortificationis est symbolum, complicatarum designat, quibus, qui sese studio virtutum dedunt in hoc spiritali holocausti altari continuo torretur, caro que ipsa consumitur, hoc est, carnalis, & animalis homo destruitur, & in spirituales, ac cælestes conuertitur, iuxta illud Pauli 2. Corinthiorum 4. *Propter quod non desicimus: sed licet is, qui foris est, noster homo corrumpitur: tamen is, qui intus est, renouatur de die in diem.* Atque hæc mira carnalis hominis in spirituales conuersio, quæ in altari holocausti perficitur, mihi videtur expressa in eo altari holocausti, quod per visum ostensum fuit Esaia c. 6. ait enim Propheta volasse ad se unum de Seraphim habentem in manu calculum, quem forcipe tulerat de altari, eoque os suum tetigisse, atque mudasse: quo loco per calculum vult D. Hieronymus accipiendum esse carbunculæ pretiosam gemmam: nam verbum Græcum *carbunculus*, quo vti sunt Septuaginta, & carbonem ignitum, & carbunculæ lapidem pretiosum significat. *Calculus iste, inquit Hieronymus, qui à solis Septuaginta carbunculus est interpretatus, potest non carbonem significare, vel prunam, ut plerique existimant, sed carbunculæ lapidem, qui ob coloris flammei similitudinem ignem appellatur ex quo intelligimus altare Dei plenius esse carbunculæ.* Hæc Hieronymus. Iuxta cuius sententiã putantis calculum illum detractum forcipe à Seraph ex altari fuisse carbunculæ pretiosam gemmã, merito aliquis querat, quomodo ignis illius altaris poterat nutrir carbunculis, gemmisque pretiosis, cū gemmæ non sint aptæ ad nutriendum ignem? Cui dubitationi mihi respondendum videtur in illud quidem altare non carbunculos, & gemmas ad ignem nutriendum immittas fuisse: sed coniectos carbones, qui tamen ab igne altaris in gemmas conuertebantur: itaque qui carbones iniecti fuerant, carbunculi, & gemmæ prodibant ad vim nostri altaris holocausti, patientiæ scilicet exprimentam, cuius vi planè diuina, & admirabili peccatores instar carbonum frigidi, nigri que suorum scelerum, ac flagitiorum turpitudine in carbunculos, gemmasque euadunt pulcherrimas: fiuntque pretiosi lapilli, siue per charitatis ardorem carbunculi, siue per castitatem smaragdi, quod lapidis genus inimicū esse libidini à multis proditur scriptoribus, siue etiam per inuictam animi fortitudinem, & insuperabilem diuina ope in medio persecutionum patientiam adamantes. Itaque hic etiam verum est illud Psalmi: *Carbones succensit sicut ab eo, nec tantum succensit, sed in gemmas, etiam pretiosasque lapillos diuinitus conuersi.* Atque hæc de altari holocausti mysterio perstrinxisse lit satis.

III.
1. Cor. 4. 16.

Esa. 6.
D. Hieron.

Patientia
vniuersa, &
mirabilis.

Smaragdus
libidini inimicus.

Psal. 17. 9.

Altare Thymiamatis describitur, eiusque mysterium explicatur.

SECTIO V.

Descripto altari holocausti, superest, ut altare quoque thymiamatis describamus, ut ea, quæ Ioannes hoc loco tradit, intelligi queat: siquidem uti diximus hac visione vtrumque altare complexus est. Igitur de altaris thymiamatis figura agitur Exodi 34.

Primum verò sciendum tria tantum fuisse ea in parte templi, quæ dicebatur Sancta, hoc ordine collocata, ut auctor est Iosephus li. 3. antiquit. c. 7. Ad Septem-

*Mensa propo-
sitionis, candelabrum et
altare thymiamatis in
qua templi
parte fuerit.
Ligna setim
eadem qua
cedrina.
Exod. 30. 3.
Quid altaris
cornua.
Lyranus.
Abulensis.*

*Craticula al-
taris thymia-
matis.*

*Quid Corona
in altari.*

*Thymiamata
quid fuerit.*

*Leuit. 10.
Thuribulum
quid.*

*Leuit. 9.
Omnes sacer-
dotes offere-
bant thymia-
mata.
Abulensis.
Luc. 1.
Thymiamata
oblato bis
in die fiebat.
Iosephus.*

Hebr. 9.

trionalem templi parietem erat mensa propositionis non longe ab adyto: ex aduer-
so mensa ad parietem meridionale erat candelabrum aureum: inter hoc, & mensam
altare thymiamatis. Secundum erat hoc altare de lignis setim, id est, iuxta proba-
biliorem sententiam cedrinis, quae ligna cooperiebantur laminis aureis, cum in
contextu dicitur, *Vestisque illius auro purissimo*. Tertium erat quadratum, hoc est, a qua-
drato laterum, cum haberet cubitum unum in longitudine, & alterum in latitudine,
quare in contextu quadrangulum pro quadrato accipiendum est, habebat tamen
altitudinem duorum cubitorum. Quarto procedebat ex ipso cornua quatuor an-
gulis superioribus, quae cornua Lyranus vult fuisse quaedam pomella in quatuor
illis angulis collocata ad pulchritudinem, & decorum altaris, quae opinio est He-
braeorum. Abulensis, & alij existimant fuisse partes quasdam prominentes ex ipsis
angulis prodeutes, neque probat eorum sententiam, qui putant eiusmodi partes
fuisse recurvas, ut ex eis videlicet appenderentur aliquae craticulae aureae ad incen-
dendum thymiamata, aut vasculum aliquod ad Thymiamata, ignemve recipiendum:
imò contendit, siue ea cornua recurva fuerit, siue recta, nihil ex eis appendi solitum:
quemadmodum fuisse argumentatur quaestione secunda super caput trigessimum
Exodi: docens vasa omnia ad altare thymiamatis pertinencia fuisse in altari holo-
causti. Quintum habebat hoc altare operitorium quoddam reticulatum, hoc est, in-
star retis de lignis setim cooperitum laminis aureis, quod in contextu craticula, & in
Hebraeo tectum appellatur. Sextum habebat in superiori parte coronam auream per
circuitum, id est, labium quoddam aureum ambiens totum altare in superioribus
extremitatibus, quod corona dicitur, non quod rotunda esset, siquidem erat qua-
drata, quemadmodum & altare, sed quia totum altare per gyrum ambiebat. Septi-
mum. Erant sub corona duo annuli aurei per duo opposita latera, id est, quatuor,
bini videlicet in duobus lateribus oppositis, ut in eos quo vectes de lignis setim
cooperiti laminis aureis insererentur ad portandum altare. Octauum. Super hoc alta-
re cremabatur incensum quoddam compositum, quod appellatur thymiamata, non
ita tamen, ut per craticulam immediate poneretur: sic enim aurum, quo erat cooperi-
tum, igne liquefieret, & cinere obscuraretur: sed erat quoddam vas aeneum, quod
vocabatur ignis receptaculum, & saepe dicitur thuribulum, cuiusmodi erant multa
vasa, ut patet Leuit. 10. ubi refertur Nadab, & Abiu filius Aaron posuisse ignem
in thuribulis, & incensum Domino obtulisse: itaque ponebatur super craticulam
huiusmodi thuribulum, & in eo thymiamata offerebatur: diebus quidem profectis
unum tantum thuribulum: in solenniioribus interdum plura, ut ex capite 9. Le-
uitici perspicuum est. Non enim solum summus sacerdos, sed etiam reliqui om-
nes offerebant incensum in hoc altari: quemadmodum probat Abulensis qua-
estione 60. super 30. caput Exodi ex Zacharia patre Ioannis Baptistae, qui erat ex
minoribus Sacerdotibus, & tamen offerebat incensum coram Domino. Luc. 1.
Decimum. Haec thymiamatis oblatio fiebat bis in die: semel quidem mane cum
Sacerdos componebat lucernas candelabri: cum enim septem essent lucernae in
candelabro, quatuor earum de die non ardebant, ut auctor est Iosephus libro 3.
antiquitatum cap. 9. easque Sacerdos extinguebat ad auroram, & reliquas tres alias
lucentes: tunc igitur semel offerebat thymiamata: deinde verò iterum vespere, cum
redibat, ut quatuor lucernas extinctas rursus accenderet: omnes enim septem de
nocte lucebant. Quod verò attinet ad thuribulum aureum, cuius hic facit men-
tionem Ioannes, illud erat in Sanctis Sanctorum, quemadmodum docet Paulus
ad Hebraeos 9. ut inferius demonstrabimus, ad usum videlicet Sacerdotis, cum
semel in anno in die illo solenni purgationis ingrediebatur in Sancta Sanctorum:

quo

quo fit, ut hoc loco non quilibet Sacerdos, sed summus, & maximus per Angelum habentem thuribulum autem accipiendus sit: siquidem reliqui Sacerdotes ante thuribulis utebantur, ut paulò ante diximus.

Quod attinet ad huius altaris mysterium, illud inter alios explicavit Beda libro suo de templo Salomonis capite 12. à quo nonnulla mutuabimur. Altare igitur thymiamatis præstantes sanctitate viros significat, qui per celestium rerum contemplationem, terrenarumque despicientiam propè Sancta Sanctorum celestia vitam agunt; qui iam in altari holocausti, in quo hostiæ cremabatur, passionum suarum hostijs immolatis orationum, reliquiarumque virtutum thymiamata sua iussima divini amoris igne incendunt. Deoque in cordis sui thuribulo sanctissime offerunt. Erat de lignis fetim impubilibus, quia terrena corruptionis expertes, & ferè impubiles oportet esse eos, qui contemplationi vacant, & desiderio tendunt ad celestia, quæ tamen ligna aureis charitatis bracteis debent esse cooperta. Quadratum erat altare, quæ figura firmitatis: & stabilitatis est symbolum: quoniam quietam sunt altare thymiamatis, nullis debent rerum successibus de suæ mentis statu, & tranquillitate dimoveri iuxta Pauli ad Roman. 8. *Qui ergo nos separabit à charitate Christi: tribulatio, an angustia?* Quam eandem ob causam arca Noè, quæ figura Ecclesiæ fuit, ex quadratis lignis fuit constructa, quemadmodum expedit Origenes hom. 2. in Genesim. Etenim pro eo quod nos habemus Genes. 6. *Fac tibi arcam de lignis lavigatis*, Septuaginta trãstulerunt, *Fac tibi arcam de lignis quadratis*: idcirco etiã Arca dicitur, ut auctor est Pausanias, Deorum suorum simulachra quadrantaliter faciebant, ut eorum inde stabilitas demonstraretur. Altitudo duorum est cubitorum, quia non solum mente, sed etiam corpore in celestia feruntur, quemadmodum de se testatur Regius vates Ps. 83. *Cor meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum*. Quatuor habet cornua, seu pomella quedam pulcherrima, quia quatuor illæ virtutes Prudentia, Iustitia, Temperantia, Fortitudo quasi in quatuor animæ angulis collocatæ eam pulcherrimam efficiunt. Craticula aurea, in qua odores ponuntur, ipsa iustorum corda interpretatur Beda, in quibus orationum, & desideriorum aromata Deo adolentur, quæ craticula est ad excernendos omnes terrenorum affectum, & cogitationum cineres, ut pura maneat oratio, & perpurgata celestium rerum desideria. Duo vectes, quibus portatur altare, sunt amor duplex, Dei videlicet, & proximi: quo duplici amore mens iusti ferri, ac iustineri debet: qui vectes merito in circulos aureos inferuntur, quia uterque amor per aureas, id est, charitate fulgentes actiones exercetur.

Adverte autem nullo modo potuisse altare altero tantem vecte portari, quin corrueret: sic enim vera iustitia absque utroque amore constare nequaquam potest, unde sponsus Cantic. 1. sponsam bis pulchram appellavit, cum dixit: *Eccc tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra es*; propter geminam scilicet hanc dilectionem, ut interpretatur D. Greg. bis in die Thymiamata offerebatur semel mane, & iterum vespere, quod erat veluti iuge quoddam sacrificium, ut responderet iugi sacrificio altaris holocausti, in quo duo agni quotidie unus mane, alter vespere immolabatur, quia passionum mortificationi, quæ per altare holocausti significatur, eadem planè mensura respondet Divinus amor, & contemplationis ardor, quæ per altare thymiamatis exprimitur, ita ut iuge Thymiamatis sacrificium absque iugi hostiarum holocausto esse non possit: quam ob causam sponsus utrunque continxit Cant. 5. *Veni, inquit, in hortum meum, seror mea sponsa c. messui myrrham meam, passionis ut in eum aromatisibus meis*. Vbi per myrrham mortificatio, per aromata Divinus amor, & contemplatio intelligitur. Quo loco obiter adverte Christum Dominum se in

Hoc loco per Angelum summus Sacerdos intelligitur.

III. Beda.

Vir sanctitate præstant. altare dicitur thymiamatis.

Quadrata figura stabilitatis symbolum.

Rom. 8. 35. Origen. Genes. 6. 14. Pausanias.

Sancti mente, & corpore feruntur in celestia. Psal. 83. 3.

Cor iusti aurea Craticula.

Amor Dei, & proximi.

IV. Sine utroque amore vera iustitia non constat.

Cant. 1. 15. Divinus amor, & contemplationis ardor mortificationi respondet.

Cant. 5. 14. Christus in messe laetitiam percipit.

